

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Hegedűs Sáraügyvéd (fél címe 2) által képviselt dr. felperes neve ... (....) felperesnek a Dr. Gonda Ügyvédi Iroda (fél címe 1...., ügyintéző: dr. Gonda Sándorügyvéd) által képviselt dr. I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű és II.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen növényfajta-oltalom bitorlásának megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Fővárosi Törvényszék 2012. március 26. napján kelt, 3.P...../2008/57. számú ítélete ellen a felperes 58. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja azzal, hogy a felperest terhelő elsőfokú perköltséget az I. rendű alperesnek köteles megfizetni, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek külön-külön 127 000 - 127 000 (Százhuszonhétezer - Százhuszonhétezer) forint másodfokú perköltséget.

A felperes illetékmentessége folytán le nem rótt 2 500 000 (Kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, miszerint a II. rendű alperes azzal, hogy 2003-ban 2040 kg ÖKO-10 fajtájú tönkölybúza vetőmagot értékesített, bitorolta a felperest 80% részarányban megillető ... lajstromszámú szabadalmat. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 nap alatt szolgáltatson adatot a felperesnek a bitorlással érintett növényfajta előállításában, szaporításában, feldolgozásában, forgalmazásában résztvevőkről és a terjesztésre kialakított üzleti kapcsolatokról. Továbbá kötelezte a II. rendű alperest, hogy ugyanezen határidő alatt térítsen vissza a felperesnek 48 960 forint gazdagodást és annak 2003. október 22. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatát. A meghaladó keresetet elutasította. Ezt követően ítéletével pótolta a felperes hozzájárulását az alperesek által 2009. július 16. napján kötött fajtahasznosítási keretszerződéshez azzal, hogy a hozzájárulás kizárólag az ÖKO-10 fajtájú tönkölybúza hasznosítására vonatkozik. A II. rendű alperes kizárólag a fajta fenntartása körében jogosult szuperelit és elit

fokozatú szaporítóanyag előállítására, a felperes külön engedélye nélkül legfeljebb a II. fokúra degradált I. fokú, illetve ennél alacsonyabb szaporulati fokú szaporítóanyag bocsátható kereskedelmi forgalomba. Az I. rendű alperes minden év november 30. napjáig köteles - szaporulati fokonként - elszámolni a felperessel a folyó évben megtermelt vagy megtermeltetett vetőmag mennyiségéről, a vetőmag értékesítése után kikötött és befolyt árbevételről, továbbá a vetőmag hasznosítása érdekében kötött szerződéses kapcsolatokról; e határidőig köteles megfizetni a felperesnek az értékesített szaporítóanyag után a tárgyi évben befolyt fajtahasználati díj 80%-át. Az ezt meghaladó viszontkeresetet elutasította.

A perköltségről akként rendelkezett, hogy kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 227 000 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 900.000 forint illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt illetéket.

Az indokolásból megállapítható tényállás lényege szerint a felperes és az I. rendű alperes 80-20%-ban jogosultja az ... 29-i elsőbbségű, ... lajstromszámú ÖKO-10 fajtanévű tönkölybúza (*Triticum spelta* L.) növényfajta-oltalomnak. A fajta hasznosítására a szabadalmasok Ö... Kft. név alatt közös céget alapítottak, és vele 1999. szeptember 1-jén felhasználási szerződést kötöttek. A cég tevékenysége 2001. október-novemberére ellehetetlenült, a felperest kizárták a tagjai sorából.

Ezt követően az oltalom jogosultjai új cégeket alapítottak, a felperes az E... Kft-t hozta létre, 2001. november elején pedig létrejött az I. rendű alperes tagi részvételével a II. rendű alperes, mint családi vállalkozás. A II. rendű alperes 2003. október 22. napján 1200 kg szabadalom szerinti szuperelit vetőmagot értékesített az I... K... Kft. részére nettó 156 000 forint értékben. Ugyanebben a hónapban G... M... vállalkozó részére további 840 kg azonos minőségű vetőmag érték nélküli átadására került sor. A II. rendű alperes a perbeli fajtájú tönkölybúzát 2004-től sem termény, sem vetőmag formájában nem forgalmazta, tevékenysége teljes mértékben átalakult, a fennmaradt készlet 2006-ban selejtezésre került.

Az alperesek 2009. július 16. napján Fajtahasznosítási Keretszerződést (a továbbiakban: Szerződés) kötöttek az ÖKO 10 és Lajta (ÖKO 82) fajtanévű tönkölybúzákat hasznosítására, amelyhez a felperes nem adott hozzájárulást.

A felperes módosított és pontosított keresetében az I. rendű alperest a perbeli növényfajta „felhígulásával” okozott kár megtérítésére kérte kötelezni, ennek mértékét 34 495 200 forintban határozta meg a 48/F/III. jelű táblázatban kimunkáltak szerint. A felperes 100 Ft/kg alapárat és 30 Ft/kg licencdíjat vett alapul, emellett a nemesítői törzskeveréknél és a szuperelit szaporulati foknál 30-szoros, az elitnél 25-szörös és az I. szaporulati foknál 20-szoros szorzót alkalmazott. Jogalapul a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) 35. § (3) bekezdésére, a Ptk. 339. § (1) bekezdésére és 355. § (4) bekezdésére hivatkozott.

A II. rendű alperes tekintetében a szabadalom bitorlásának a megállapítását kérte, ami azzal valósult meg, hogy engedélye nélkül értékesítette a perbeli növényfajta szaporítóanyagát és abbahagyásra, adatszolgáltatásra is kérte őt kötelezni. Ezen felül igényt formált 1 545 225 forint elért gazdagodás visszatérítésére. Az összeget az előbbi kalkuláció mentén haladva a II. rendű alperes A/2/24. szám alatt csatolt adatai alapján, a 48/F/II. jelzésű táblázatban határozta meg. Kérelmét az Szt. 109. §

(2) bekezdésének d) pontjára, 35. § (1)-(3) bekezdéseire alapította.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Ténybelileg és szakmailag is alaptalannak találta a fajta „felhígulásával”, illetve a piacvesztés miatti elmaradt haszonnal kapcsolatos felperesi állítást. A licencdíj számítását pedig rendkívül túlzónak ítélte. Sérelmezte azt is, hogy a felperes a díjat négy évre előre számítja és a szaporulati fokokra alkalmazott szorzót sem látta indokoltnak. Megítélése szerint a vetőmag értékesítéséből származó bevétel 10%-a lehet az arányos díj.

Viszontkeresetet terjesztett elő, egyrészt kérve annak megállapítást, hogy a felperes azzal, hogy 2001. októbertől az általa engedett hasznosítások után vele nem számolt el, megsértette a szabadalomról fakadó jogait. Minthogy utóbb ezen kérelmétől a felperes hozzájárulásával elállt, az elsőfokú bíróság ebben a részben a pert megszüntette. Másrészt az Szt. 26. § (3) bekezdése felhívásával kérte a felperes hozzájárulásának pótlását az alperesek között 2009. július 16. napján, az I. rendű alperes és N... I... között 2009. augusztus 1. napján, valamint a II. rendű alperes és a P... Kft. között 2009. augusztus 3. napján létrejött hasznosítási szerződésekhez.

A II. rendű alperes ugyancsak a kereset elutasítását indítványozta. Hangsúlyozta, hogy a 2003. októberében ellenérték fejében, illetve érték nélkül átadott vetőmagból további szaporítás nem történt, és ezen mennyiségek után az I. rendű alperes elszámolt a szabadalmas társával, így neki nincs tartozása a felperes felé.

A felperes a viszontkereset elutasítását indítványozta, utalva rá, hogy nem fűződik érdeke ahhoz, hogy a II. rendű alperesnek, aki hosszú évek óta jogellenes gyakorlatot folytat a hasznosításhoz hozzájárulást adjon, de azt is aggályosnak ítélte, hogy egyáltalán képes-e a szerződésszerű teljesítésre. Sérelmezte a szerződés egyes pontjait, másrészt hiányosnak is találta azokat. Becsatolta a peres felek között létrehozandó Hasznosítási Szerződés általa készített tervezetét, amibe beépítette azokat a szerinte elengedhetetlennek tartott feltételeket, amelyek teljesülése nélkül az engedély ítéleti pótlása méltatlan hátrányt eredményezne számára.

Az elsőfokú bíróság a keresetet az I. rendű alperessel szemben nem találta alaposnak. Okfejtése szerint, mivel a felperes igényét arra alapította, hogy az I. rendű alperes tevékenysége révén a fajta „felhígult”, ami piacvesztéshez vezetett, s ekként a többségi jogosultsága alapján őt megillető bevételtől elesett, ezért neki kellett volna bizonyítania, hogy konkrétan az I. rendű alperes mely magatartását kifogásolja. Azonban ennek a kötelezettségének törvényes figyelmeztetése ellenére sem tett eleget, sőt állításait még csak nem is fejtette ki kellőképpen. Így nem határozta meg, hogy mit ért a „felhíguláson”, miként nem bizonyította, hogy az I. rendű alperes mivel és milyen kárt okozott. Noha többször is hangot adott abbéli kifogásának, miszerint a fajtának nem tett jót, hogy azt már belföldön és külföldön mindenki ellenőrizetlenül és koordinálatlanul termeszt, de semmivel nem igazolta, hogy ez a helyzet az I. rendű alperes jogellenes magatartásának az eredménye. Ezért az I. rendű alperessel szemben támasztott kártérítési keresetet

bizonyítatlanság okán elutasította.

A II. rendű alperessel szembeni keresetet azonban - utalva az Szt. 109. § (2) bekezdésének d) pontjára, 26. § (3) bekezdésére, illetve 35. § (2) bekezdésére - kisebb részben alaposnak találta.

Rámutatott, miszerint az Szt. 113. § (1) bekezdése értelmében a jogosult köteles gondoskodni a fajta fenntartásáról és figyelemmel a növénytermesztés sajátosságaira, tehát arra, hogy ehhez termőföld is kell, a természetes személy jogosult (nemesítő) szükségképpen igénybe veheti olyan harmadik személy közreműködését, aki biztosítani tudja a szaporítóanyag előállításának feltételeit, de csak a fajta fenntartásához szükséges cselekmények erejéig. Kitért a fajtafenntartás 40/2004. (IV. 7.) FVM rendelet 26-27. §-aiban meghatározott feladataira, a szakhatósági ellenőrzésre. A felek egyező előadása alapján rögzítette, hogy a fajta fenntartása technikailag annyit jelent, hogy a jogosult a birtokában lévő ún. nemesítői törzskeverékből a folyamatos vetőmagellátás céljára szuperelit fokozatú vetőmagot állít elő az adott időszakban irányadó szükséglettől függően. Ennek alapján megállapította, hogy a perbeli növényfajta ilyen célú előállítása, tekintettel arra, hogy az I. rendű alperesi nemesítő maga is tagja a II. rendű alperesi társaságnak, nem minősül szabadalombitorlásnak. Azonban a vetőmag forgalomba hozatala már kívül esik a fajtafenntartás szükségszerű cselekményeinek körén, s ha az a jogosultak bármelyikének előzetes engedélye nélkül történik, akkor az Szt. 26. § (3) bekezdése és 109. § (2) bekezdésének d) pontja szerint jogsértő magatartásnak tekintendő. Ennek folytán megállapította, hogy a II. rendű alperes növényfajta-oltalom bitorlást valósított meg.

Minthogy a II. rendű alperes elismerte, hogy 2003-ban összesen 2040 kg szuperelit fokozatú szaporítóanyagot adott át a többségi jogosult engedélye nélkül harmadik személyeknek - I... K... Kft-nek 1200 kg, G... M... vállalkozónak 840 kg -, a felperesnek járó gazdagodás visszatérítésére kötelezte. A fizetendő összeg meghatározásánál az elsőfokú bíróság alapul nem a csatolt alperesi számlát, nem az alperesek álláspontja szerinti, az értékesítésből befolyt árbevétel 10%-át és nem is a felperes által szaporulati fokozatokkal felszorozott licencdíjat vette, hanem kilogrammonként 30 forintban határozta meg a gazdagodás mértékét. Ezt azzal indokolta, hogy az I. rendű alperes is mindvégig ilyen számítást alkalmazott a felperes felé való elszámolásaiban, amiből arra következtetett, hogy korábban létezett köztük erre vonatkozó megállapodás. Emellett értékelte, hogy 2003-ban az érintett gabona még egy ígéretes, új fajta volt, továbbá I. rendű alperes maga is úgy nyilatkozott, hogy a díj mindig alku kérdése, amit megerősít az alperesek Szerződésének 5. pontja is. Az alkalmazott díjmérték a 130 Ft/kg nettó ár 23%-a, vagyis azon a 10-30%-os tartományon belül van, amit az alperesek maguk is elfogadhatónak tartottak. Ekként a részben értékesített, részben ellenérték nélkül átadott, összesen 2040 kg vetőmag után a felperesnek jutó 80% 48 960 forint, amit a II. rendű alperes a Ptk. 301. §-a szerint számítandó, az ... számú számla kiállításának időpontjától kezdődő késedelmi kamattal köteles megfizetni. Ezen felüli értékesítést a felperes nem igazolt, miként semmivel nem bizonyította, hogy az általa állított számítási mód összhangban állna a valós licencforgalmai

viszonyokkal. Ezért a meghaladó gazdagodásra irányuló keresetet az elsőfokú bíróság elutasította.

Az I. rendű alperes viszontkeresetét túlnyomórészt alaposnak találta, utalva az Szt. 26. §-ának (3) bekezdésére, a Ptk. 5. §-ának (3) bekezdésében foglalt joggal való visszaélésre, valamint a Ptk. 4. § (1) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettségre. Kiemelte, hogy a szabadalomból nem csak jogok fakadnak, hanem az kötelezettségekkel is jár és különösen a növényfajta-oltalmak hasznosulásához alapvető társadalmi érdek fűződik. Ilyen a fajta fenntartása, s tágabb értelemben a hasznosítása is, amit a jogosult csupán indokolt esetben, méltányolható érdekei alapján mellőzhet. Közös szabadalom esetén szerepet kap a magánérdek, hiszen a rendelkezés joga korlátozott, mivel a hasznosításra harmadik személynek a jogosultak csak közösen adhatnak engedélyt. Ekként joggal való visszaélés a hozzájárulás megtagadása, ha nem indokolja a szabadalmastárs olyan magánérdeke, ami a fajta hasznosításához fűződő nyomós közérdeket és a másik szabadalmastárs magánérdekeit másodlagossá teheti. Kitérve a szabadalmasok Ö... Kft-én keresztüli korábbi sikertelen együttműködésére, értékelve a kapcsolatuk rendkívüli megromlását, egymástól elszigetelt megoldásaikat, elszámolási vitájukat és I. rendű alperes elszámolási próbálkozását, valamint a bitorlási per alperesek elleni megindítását, az elsőfokú bíróság a perbeli esetben a felperes tekintetében ilyen méltányolandó magánérdeket nem talált. Megállapította, hogy a növénytermesztés sajátosságaiból eredően a fajta fenntartása ugyan biztosítható a felperes engedélye nélkül, jogszerű hasznosításához azonban már szükség van mindkét szabadalmas közreműködésére. Okszerűen érvelt az I. rendű alperes azzal, hogy a fajta koordinált, ellenőrzött előállítását, a vetőmag szükséglet kielégítését maga nem tudja megoldani, a termesztéshez, betakarításhoz, tisztításhoz szükséges tárgyi és anyagi feltételek csak gazdasági társaság keretein belül biztosíthatók, vagyis a hasznosítás harmadik személy részére történő engedélyezése elkerülhetetlen. Mivel a felperes ellenállása egyaránt sérti a szabadalmastárs méltányolható magánérdekét és a fajta hasznosulásához fűződő nyomós közérdeket, ez joggal való visszaélésnek tekinthető, ami indokolja a hozzájárulás ítélettel való pótlását.

Hangsúlyozta azonban, miszerint a hozzájárulás csak kellően konkrét szerződés esetén pótolható, amely megfelel az ebben a körben szokásos szerződéses gyakorlatnak, a szükséges hasznosítás mértékén nem terjeszkedik túl, és nem sérti indokolatlanul a felperes méltányolandó érdekeit. Figyelemmel a perbeli növényfajtára vonatkozó 2002. július 25-i integrátori, 1999. szeptember 1-i felhasználói, illetve 1998. augusztus 14-i hasznosítási szerződésekre, amelyeken a felperes kézjegye is szerepel, arra az eredményre jutott, hogy a Szerződés megfelel az adott gazdasági területen megszokott szerződéses gyakorlatnak. Alaptalannak találta a felperes azon állítását, hogy a szerződésnek határozott idejűnek kell lennie, mert a javasolt 2015-ös lejárati bizonyosan nem elég valamennyi szaporulati fok előállításához és indokoltan nem szerepel benne területi hatály sem. Az alvállalkozók igénybevétele is eredménytelenül kifogásolta, mert a növénytermesztésben bevett szokás az integrátori szerződés, amely lehetővé teszi,

hogy egy termeltető alvállalkozó termelők alkalmazásával annyi földterületet vonjon be a termelésbe, amennyit a vetőmagigény megkíván és ezt a szerepet szánja a Szerződés a II. rendű alperesnek. Az elszámolási kötelezettség pedig biztosítja, hogy a felperes is megismerhesse, átláthassa mely alvállalkozókat, milyen feltételekkel vonnak be a hasznosításba. Alaptalanul állította a felperes a szükséges szaktudás hiányát, illetve hogy a hasznosítást inkább egy vetőmag előállító állomásra kellene bízni. A fajtahasználati díj mértéke összhangban áll a szektorra jellemző licencforgalmi viszonyokkal, a felperes számára még előnyösebbnek is tekinthető.

Alappal sérelmezte ugyanakkor a felperes, hogy a Szerződés kizárólag az ÖKO-10 fajtára vonatkozhat, hogy rögzíteni kell melyik az a legmagasabb szaporulati fok, amely már kereskedelmi forgalomba hozható, továbbá, hogy nem kellően konkrétak az elszámolásra és a díjfizetésre vonatkozó rendelkezések. Ezen kifogásokat az alperesek elfogadták, ezért az elsőfokú bíróság az ítélet rendelkező részében megfogalmazott pontosításokkal pótolta a felperes Szerződéshez való hozzájárulását.

Az I. rendű alperes által kért másik két szerződés tekintetében a hozzájáruló nyilatkozat pótlására, egyebek mellett azért sem látott alapot, mert a szerződő személyek nem álltak perben és ebben a körben a viszontkereset elutasításra került.

A döntés ellen a felperes élt fellebbezéssel, amiben az ítélet részbeni megváltoztatásával az I. rendű alperes tekintetében a kártérítés megítélését, a II. rendű alperes kereset szerinti marasztalását, a viszontkereset elutasítását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban kellően bizonyításra került az I. rendű alperes végső soron az oltalom fenntartását is veszélyeztető magatartása, ami oda vezetett, hogy a perbeli búza szaporítóanyagának piaci eladása szinte ellehetetlenült. A „felhígulás” körében azzal érvelt, hogy az alperesi magatartás következtében lehetetlenné vált az illetékes hatóságok, illetve a fogyasztók számára, hogy megismerjék az előállított termény eredetét, fajtaazonosságát, minőségi tulajdonságait, tehát, hogy az a nemesítőktől, a hozzájuk kapcsolható vállalkozásoktól vagy harmadik személytől származik-e. Analógiaként hivatkozott a jóhírű védjegy felhígulására. A követelés pedig azon tételekre vonatkozott, amelyek az I. rendű alperestől kerültek ki. A II. rendű alperes tekintetében megállapított gazdagodás számítását és a kamatkezdet időpontját is sérelmezte, fenntartva, hogy az általa megjelölt mértékű díjtétel tükrözi a tényleges hazai gyakorlatot, amit megfelelően alá is támasztott. További bizonyítékként csatolta Dr. F... M... mezőgazdasági szakértő véleményét. A bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt pedig az logikailag hibás következtetése az ítéletnek, miszerint a felperesi metodika azért elfogadhatatlan, mert az értékesített szuperelit vetőmagból nem lett újabb szaporítóanyag.

Helytelenül állapította meg a fellebbezés szerint az eljáró bíróság azt, hogy az érintett növényfajta hasznosítása a felperes magatartása következtében nincs

biztosítva, továbbá figyelmen kívül hagyta azt a körülményt is, hogy az alperesek a Szerződést már a per tartama alatt kötötték meg, amire a perindítás hiányában nyilvánvalóan nem került volna sor. Jogszabályi utalásokkal levezette, hogy a perbeli hasznosítási szerződés nemcsak magánérdekeivel ellentétes, hanem jogszabályba is ütközik arra tekintettel, hogy a II. rendű alperes a csatolt lista szerint nem tagja a termékpálya szerinti terméktanácsnak, így nem jogosult a hasznosításra. Kiemelte, hogy a megtagadott nyilatkozat pótlásának csak valamennyi jogszabályban előírt feltétel együttes fennállása mellett, kivételes esetben van helye. Helytelenül mérlegelte az ítélet a felek különös méltánylást érdemlő magánérdekét és a társadalmi érdeknek is az felelne meg, ha a szabadalmi leírásban részletesen körülírt paramétereknek megfelelő, magas fehérje- és sikértartalmú, ellenőrzött minőségű tönkölybúza fajta kerülne előállításra, ennek az elvárásnak pedig a bitorló II. rendű alperes nem tud megfelelni. Arra is hivatkozott, hogy a piaci és gazdasági viszonyok megváltozása jóval részletesebb feltételek szerződésbe foglalását indokolja, különösen a fajtahasználati díj körében. Mindez alogatanná teszi a viszontkeresetet. Végül az ítélet részben végrehajthatatlan, mert nem jelöli meg, hogy melyik alperesnek jár a perköltség.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az ítélet helybenhagyását indítványozták, mert megítélésük szerint az elsőfokú bíróság a tényeket megfelelően értékelte és helyes döntésre jutott. A fellebbezés szerkezetét követve részletesen válaszoltak a benne foglalt érvekre, részben megismételve, részben kiegészítve az elsőfokú eljárásban előadott jogi álláspontjukat. A másodfokú tárgyaláson előadták, hogy a II. rendű alperes a 2003-as értékesítés során a Terméktanács tagja volt. Hivatkoztak továbbá a Terméktanács 2012. november 9-én kelt levelére, amelyet a II. rendű alpereshez címzett és arról tájékoztatja, hogy a tagnyilvántartásába ... számon visszavezette. Ez a levél igazolja, hogy jelenleg már nincsen ilyen akadály, de azt is, hogy korábban tag volt.

A döntés a növényfajta-oltalom II. rendű alperes általi bitorlását megállapító, 48 960 forint gazdagodás visszafizetésére, adatszolgáltatásra kötelező, valamint a meghaladó viszontkeresetet elutasító rendelkezéseit a fellebbezés nem érintette, ezért ebben a részében az ítélet jogerőre emelkedett.

A fellebbezés kis részben alapos.

Az elsőfokú bíróság az ügy eldöntéséhez szükséges tényeket kellően feltárta, és bár a tényállást, annak egységes és rövid megállapítása helyett a jogi indokolásban, kereseti kérelmenként tagoltan rögzítette, abból azonban okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a kereset a meghaladó részében mindkét alperessel szemben alogatlan, és megfelelően járt el, amikor a jogszabályban megkívánt hozzájárulást ítéletével pótolta. Döntésével és indokaival - a fenti indokolás-szerkesztési kifogás mellett - a másodfokú bíróság egyetértett, csupán a perköltség viselése körében látott okot az ítélet részbeni megváltoztatására.

A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperest terhelte azon perbeli állításának

a bizonyítása, hogy az I. rendű alperes az oltalom fenntartását veszélyeztető magatartást tanúsított, ami az ÖKO-10 tönkölybúza szaporítóanyagának piaci forgalmára károsan hatott, illetve ellehetetlenítette a termény eredetének, fajtaazonosságának a megismerhetőségét. A másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal és az ellenkérelemben foglaltakkal egyetértve úgy találta, hogy a felperes nem bizonyította, hogy konkrétan mikor, hol, milyen minőségi kifogások merültek fel a vetőanyag szaporítása vagy értékesítése során, illetve hogy ha volt is ilyen, az miként hozható összefüggésbe az I. rendű alperessel. Csupán általánosságokat fogalmazott meg ennek kapcsán a fellebbezésében is. A jóhírű védjeggyel kapcsolatos analógiája téves volt, mert ilyenről akkor van szó, ha a védjegyjogosulttól független harmadik személy használja engedély nélkül az árujelzőt. A perbeli növényfajta-oltalomnak azonban az I. rendű alperes is részese, így a felhívott analógia nem szolgálhat a felperes által sérelmezett „felhígulás” magyarázatául. A másodfokú eljárásban csatolt, Dr. F... M... által felperes felkérésére készített szakvélemény pedig a Pp. 235. § (1) bekezdésének tiltó rendelkezése értelmében a fellebbezési eljárásban nem volt értékelhető. A fentiekben kifejtettek alapján helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a döntésre, hogy a kereset az I. rendű alperessel szemben nem foghatott helyt.

A II. rendű alperest terhelő marasztalási összeg számításának metodikájával is egyetértett a fellebbviteli bíróság, e helyen csupán utal az elsőfokú ítélet helytálló mérlegelésére, azzal, hogy a fellebbezéshez csatolt magánszakértői vélemény ebben a körben sem volt figyelembe vehető. A fellebbezésben felhívott 2002. október 21. napján kelt, I. rendű alperes által felpereshez címzett levél - amely már az elsőfokú eljárásban is ismert volt - kapcsán a másodfokú bíróság megjegyzi, hogy az abban megjelölt 50 700 forintos ár 1300 kg terményre visszaosztva ($1300 \times 130 \times 03 = 50700$) ugyancsak a 130 Ft/kg díjmértéket adja. Ez megerősíti, hogy az eljáró bíróság helyesen kalkulált ezzel az összeggel, ennél magasabb díjtételt, avagy az egyes szaporulati fokokat is figyelembe vevő árképzést a felperes a fellebbezésében sem igazolt. A kamatkezdet időpontját is helyesen igazította az ítélet az alperesi számla keltéhez, alaptalanul kifogásolta ezt a felperes.

Eredménytelenül támadta a fellebbezés a hozzájárulását pótló ítéleti rendelkezést is. Ebben a körben különösen azt szükséges hangsúlyozni, hogy az elsőfokú bíróság az Szt. 26. § (3) bekezdésének második mondatában, tehát a jogszabályban megkívánt hozzájárulást pótolta, ami éppen a szabadalom hasznosulásának elősegítését célozta arra tekintettel, hogy a szabadalmasok kapcsolatuk megromlása miatt egymás között nem tudtak megállapodni, illetőleg, hogy közös hasznosítási kísérletük korábban kudarcba fulladt. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a növényfajta-oltalmak hasznosulásának társadalmi szintű jelentőségét, körültekintően állította szembe egymással a szabadalmasok jogos magánérdekeit, megfelelően határozta meg a közös találmánnyal kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket, a növénytermesztésből és a fajtafenntartásból fakadó sajátosságokat és feladatokat. Helytállóan jutott arra a megállapításra, hogy a felperes együttműködésének hiánya egyaránt sérti a szabadalmaztárs méltányolható magánérdekét és a fajta hasznosulásához fűződő nyomós

közérdeket, ami az Szt. 26. § (3) bekezdése, a Ptk. 5. § (3) bekezdése, valamint a Ptk. 4. § (1) bekezdése alapján indokolja a hozzájárulás ítélettel való pótlását.

Megfelelő gondossággal járt el az elsőfokú bíróság akkor is, amikor hangsúlyozta, hogy a hozzájárulás csak kellően konkrét szerződéshez pótolható, amely megfelel az ebben a körben szokásos szerződéses gyakorlatnak, a szükséges hasznosítás mértékén nem terjeszkedik túl, és nem sérti indokolatlanul a felperes méltányolandó érdekeit. A peradatok alapján helyesen jutott arra a meggyőződésre is, hogy az alperesek által 2009. július 16. napján kötött Fajtahasznosítási Keretszerződés illeszkedik az adott gazdasági területen szokásos szerződésekhez és ésszerűen mérlegelte a felperes részéről tett szerződési kifogásokat, és azokat részben elfogadva pótolta a hozzájárulást. A másodfokú bíróság az ítélet indokolásával mindenben egyetértett, a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján csak utal annak helyes érveire, azok szükségtelen megismétlése nélkül. A döntés megfelel a jogszabályban előírtaknak, hiszen a jelen jogvita szempontjából az Szt., illetve a Ptk. szabályai az irányadóak. Azon felperesi kifogás kapcsán pedig, hogy a Szerződést már a per tartama alatt kötötték az alperesek, amire perindítás hiányában nyilvánvalóan nem került volna sor, a fellebbviteli bíróság arra mutat rá, hogy ebből a körülményből is az olvasható ki, hogy az I. rendű alperes aktív módon igyekszik eljárni a részben az ő nemesítői közreműködésével kifejlesztett találmány hasznosulása és hasznosítása érdekében, amelynek megfelelőségét a felperes ugyan kétségbe vonta, de kellő bizonyítékát kétségeinek nem adta. Ennek folytán a másodfokú eljárásban sem lehetett az elsőfokú döntéstől eltérő eredményre jutni.

Alappal sérelmezte ugyanakkor a fellebbezés, hogy a perköltség körében nem kellően határozott az ítéleti rendelkezés, mert nem jelöli meg konkrétan, hogy melyik alperes felé terheli a fizetési kötelezettség. Ezért ebben a körben szükség volt a határozat részbeni megváltoztatására, aminek értelmében a felperes a perköltséget az I. rendű alperesnek köteles megfizetni.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alkalmazásával kis részben, részben megváltoztatva, helybenhagyta.

A fellebbezés kizárólag a perköltség körében és csak annyiban vezetett eredményre, hogy pontosításra szorult, hogy melyik alperesnek jár a perköltség, ez nem változtat azon a tényen, hogy a másodfokú eljárás tekintetében is peresztesnek minősül a felperes. Ennek folytán a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében köteles megfizetni az I. és II. rendű alperesnek a fellebbezéssel felmerült költségét, ami a képviselőtüket ellátó ügyvéd 27% áfával növelt ügyvédi munka díjából áll. Ennek meghatározásnál a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-át alkalmazta.

A felperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. § szerint az állam viseli.

Budapest, 2012. november 22.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: